

PROGRAM FOR OMRÅDEFORNYELSE

ASFERG

Program for områdefornyelse i Asferg

Udarbejdet af Randers Kommune i samarbejde med
'Asferg-gruppen' med borgere og lokale ildsjæle:

Birthe Vestergaard
Dorthe Kondrup
Laura Hollerup Venborg
Susanne Rugi
Jens Elleby
Lars Pedersen
Andreas Kaae
Niels Toft
Erik Lykkegaard
Henrik Vangsted
Karen Marie Krogh Pedersen
H.C. Matthiesen
R.W. Clifton
Simon Sørensen
Kasper Lykke Frederiksen
Hans Vestergaard

Skitser i programmet er udarbejdet af FLÅK,
Lybech Landskab og Randers Kommune.

Byfornyelsesprogrammet er omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer. Randers Kommune har vurderet, at programmet ikke er omfattet af krav om miljøvurdering, idet det ikke antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet og samtidig udelukkende gælder for mindre områder på lokalt plan, jf. § 8, stk.2, nr. 1. Afgørelsen er truffet med hjemmel i miljøvurderingslovens § 10.

Miljøscreeningen er udarbejdet sideløbende med programmet, hvorfor arbejdet er foretaget i overensstemmelse med det brede miljøbegreb. Vurderingen af, at programmet ikke er omfattet af lovens krav om, at der skal foretages en miljøvurdering, er en endelig afgørelse, der kan påklages til Planklagenævnet.

INDHOLD

Indledning	4
Beskrivelse af Asferg	6
Ressourcer & udfordringer	8
Vision, målsætninger og delprojekter	10
Delprojekt 1: Fra kryds til knudepunkt	12
Delprojekt 2: Asfergs aktive landskab	16
Delprojekt 3: Grønningen	20
Supplerende tiltag	23
Investeringsredegørelse	24
Budget	25
Tidsplan	26

INDLEDNING

Randers Kommune gennemfører områdefornyelser i landdistrikterne, hvor der er behov for en bymæssig udvikling. Asferg blev udpeget til områdefornyelse af Randers Byråd i 2021. Asferg blev blandt andet udpeget på baggrund af et ønske om at værne om den særlige landsystemning og understøtte et attraktivt nærmiljø.

Landdistriktsudvikling i Randers Kommune

I Randers Kommune arbejdes målrettet med landdistriktsudvikling og områdefornyelser er et aktivt værktøj til at understøtte udvikling af levedygtige landsbyer. Randers Kommune har en vision og målsætning om, at sikre gode rammer for fællesskab og bosætning samt styrke samarbejde og samskabelse i landdistrikterne. Programmet for områdefornyelsen i Asferg tager afsæt i Randers Kommunens politikker og strategier.

Borgerinddragelse og forankring

Siden 2021 har lokale ildsjæle arbejdet på en udviklingsplan, der kunne danne grundlag for områdefornyelsen i Asferg. Borgerne mødtes og drøftede landsbyens fremtid og i 2023 færdiggjorde borgerne deres lokale udviklingsplan. I sommeren 2024 blev der afholdt et borgermøde i Træningshuset med over 100 deltagere. Her blev arbejdet engageret med udvælgelsen af projektideer blandt de deltagende. Der var mange forslag til projekter, men særligt projektideer indenfor kategorierne 'forskønnelse og natur' og 'fritidsliv' blev prioriteret højt blandt mange. Resultatet fra borgermødet, har dannet baggrund for udvælgelsen af projektideerne, som er beskrevet i nærværende program.

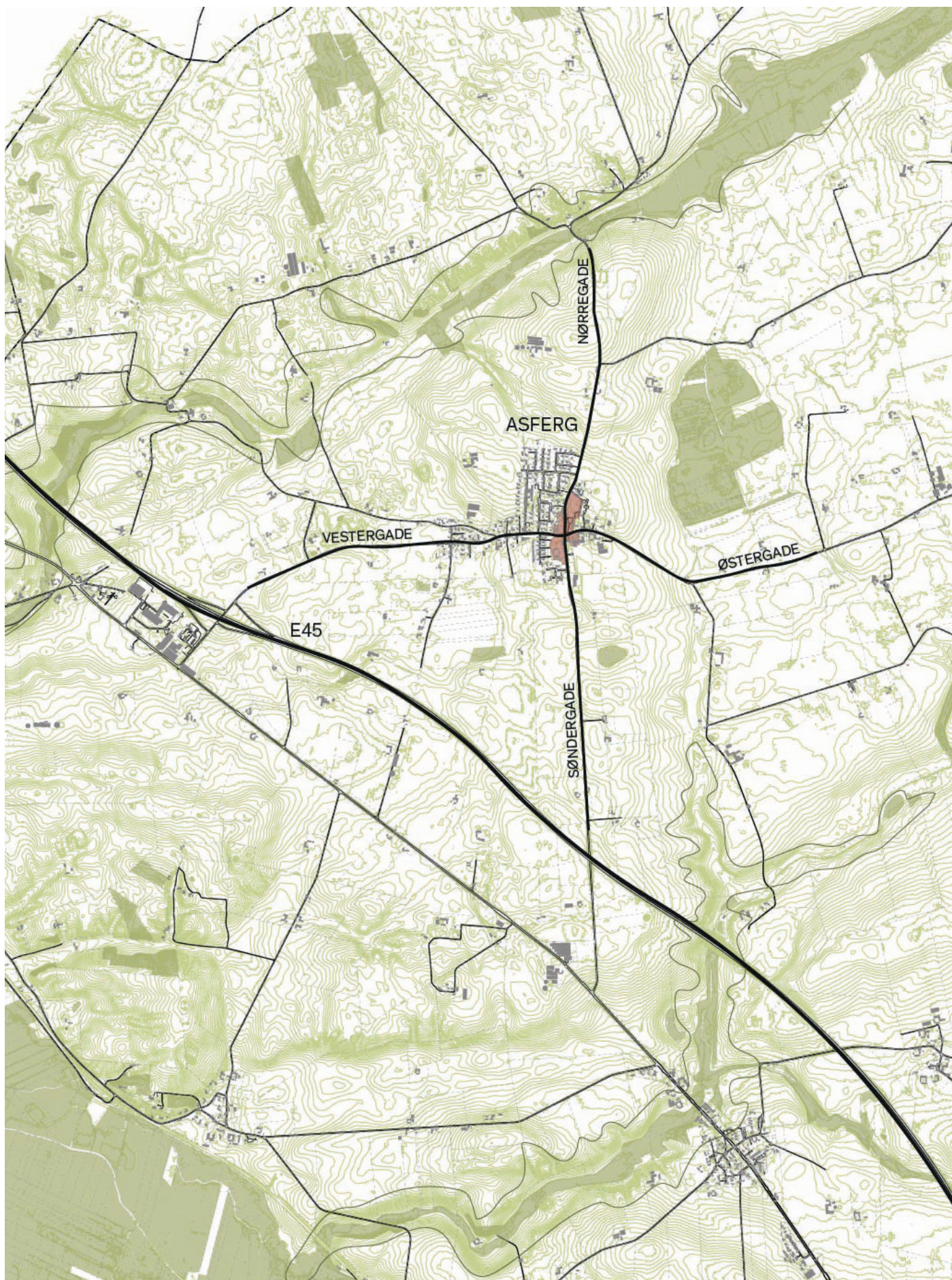
Skitseprojekter i programmet

Projektideerne er konkretiseret i tre større skitseprojekter, et mindre projekt omkring stier og fortov samt en pulje til forankring og små borger-initiativer. Skitseprojekterne i programmet er udarbejdet af Randers Kommune i samarbejde med en arbejdsgruppe af aktive ildsjæle og eksterne rådgivere.

Programmet for områdefornyelsen beskriver de initiativer og indsatser, som kommunen vil gennemføre i de kommende år i samarbejde med de lokale ildsjæle. Programmet er en 'køreplan' og et fælles aftaledokument, der skriver de overordnede tanker og visioner for områdefornyelsen, og hvordan kommunen vil opnå de mål og succeskriterier, der er beskrevet i programmet. I takt med delprojekternes fremdrift, konkretiseres og detaljeres projekterne yderligere. Undervejs kan ideerne udvikle sig, og det færdige anlægsprojekt kan se anderledes ud, end skitsen i programmet viser.

Programmet indeholder

- En beskrivelse af Asferg med fokus på de af landsbyens potentialer, som kan løftes gennem områdefornyelse.
- Beskrivelse af de indsatser og delprojekter, som Randers Kommune i samarbejde med borgerne i Asferg har valgt at gennemføre i områdefornyelsen.
- Beskrivelse af borgerinddragelse, lokal forankring og organisering.
- En investeringsredegørelse, der kort redegør for de fremtidige udviklingsmuligheder i Asferg og de initiativer, som private aktører arbejder med sideløbende.
- En tidsplan og budget.

BESKRIVELSE AF ASFERG

Asferg er en lille landsby i den nordvestlige del af Randers kommune, tæt ved E45. Med både købmand, skole, børnehave, forsamlingshus, aktivitetshus, kirke og ældrecenter, tilbyder Asferg faciliteter til det hele liv.

Landsbyens placering tæt på motorvejen E45 og med kort transporttid til Randers, giver praktiske fordele for pendlere.

Historisk indblik og kulturmiljø

Allerede i 1700-tallet var Asferg en relativt stor landsby med over 20 gårde og flere småhusbebyggelser, hvilket vidner om en tid, hvor Asferg var et vigtigt landbrugssamfund. I andelstiden, omkring 1880, blomstrede Asferg som et handels- og erhvervscentrum. Byen fik bager, købmand, sparekasse og missionshus, og skolen blev opført.

Byens oprindelige struktur er stadig synlig i gaderne Østergade og Vestergade. Her møder man et landsbymiljø omkring landsbyens midte hvor præstegården, landsbyskolen, kirken og forsamlingshuset er knudepunktet i landsbyen. Asferg Kirke, bygget omkring år 1100, er en af Danmarks ældste kirker. Kirken er et vartegn for byen og et vidnesbyrd om dens lange historie. Sammen med den røde skole fra 1914, præstegården og forsamlingshuset, udgør disse bygninger et værdifuldt kulturmiljø, der er værd at bevare, værne om og styrke.

Som beboer i Asferg, der færdes i krydset til hverdag, tænker man måske ikke over den særegenhed og særlige historie, der binder sig til disse fire bygninger, der ligger på hver sit gadehjørne i midten af landsbyen. Men lige præcis det miljø har en kulturarv, der viser essensen af landsbylivet; fire byggesten, der på hver sin måde har skabt et fællesskab og liv i landsbyen. Helt særligt for Asferg er, at de fortsat i dag giver liv og fællesskaber til landsbyen. Kirken har et engageret menighedsråd og forsamlingshuset afholder bla. banko. Der er stadig børn på skolen, som de sidste 100 år, og på præstegården er 'Asfergladen' indrettet til et nyt mødested med kreative værkstedsfaciliteter.

Bosætning og boliger

Efter 1960 har Asferg udviklet sig mod nord og syd med en stor parcelhusenklave, et ældrecenter og nye

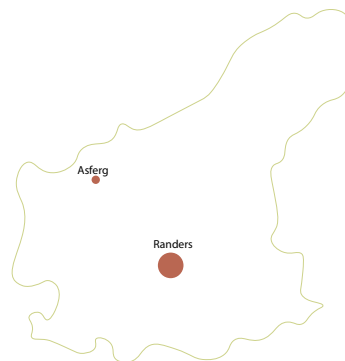
boliggrunde og rækkehuse. Boligrotation og tilflytning optager beboerne i Asferg. Ved at imødekomme behovet for forskellige boligtyper – fra moderne villagrunde til tæt-lav boligbebyggelse for seniorer – kan landsbyen både fastholde nuværende borgere og tiltrække nye, der kan bidrage til lokalsamfundet.

Landskabet og naturen

De åbne vidder, som omkranser Asferg, er kendetegnet ved kulturhistorie og produktionslandskab. Asferg ligger smukt i et kuperet landskab, omgivet af morænebakker og hævede plateauer, med det naturskønne Kåtbæk-dalstrøg mod nord. Landsbyen er placeret på et plateau med det højeste punkt, Ashøj. Trods placering tæt ved flere naturområder i de åbne vidder, oplever man ikke nærheden til naturen, når man færdes i landsbyen. Mod sydøst har beboerne derfor i efteråret 2024 plantet en ny skov på et areal. Skoven vil i de kommende år vokse op og bidrage ved at give Asferg-borgerne mulighed for nye rekreative naturoplevelser.

Foreninger og fritidsliv

Asferg har 19 foreninger, træningshal, fitnesscenter og fodboldbaner. En idrætsforening med to ansatte, 20 aktiviteter og cirka 750 medlemmer. Foreningerne planlægger aktiviteter som Sankt Hans, fastelavn, byfest og juletræsfest og sørger for at tilbyde et væld af fritidsaktiviteter til både børn og voksne.

Asfergs placering i kommunen.

RESSOURCER & UDFORDRINGER

Styrker

1. Nærhed til E45

Nærheden til motorvej E45 gør det attraktivt at bo i Asferg. Der er mange arbejdspladser indenfor rimelig pendlerafstand.

2. Bosætningspotentiale

Asferg har forskellige boligtyper – fra moderne villagrunde til tæt-lav boligbebyggelse for seniorer. Det betyder at man kan fastholde nuværende borgere og tiltrække nye generationer.

3. Ildsjælene som driver

Ildsjælenes engagement i at skabe en attraktiv landsby, gør Asferg til en by i bevægelse. Det har blandt andet resulteret i kåring som 'året landsby' af Region Midtjylland i 2023.

4. Servicefunktioner og institutioner

Borgerne i Asferg udtrykker, at landsbyens servicefunktioner og institutionerne er fundamentet og grundstenen i Asferg. Her er både institutioner til børnene, skole, ældrecenter og faciliteter, der sikrer, at Asferg er et godt sted at bo igennem hele livet.

5. Kulturmiljø

De fysiske spor i kulturmiljøet fortæller stedsspecifikke og lokale historier, som potentielt kan styrke lokale erhverv og tiltrække turister og tilflyttere, såfremt deres fortællekraft aktualiseres og aktiveres.

Udfordringer

1. Tryghed i trafikken

Borgerne i Asferg oplever problemer med gennemkørende trafik fra motorvejen, som skaber utryghed for fodgængere og cyklister. Dette er en udfordring, der kan forstærke følelsen af en mindre indbydende landsby.

2. Udendørs mødesteder

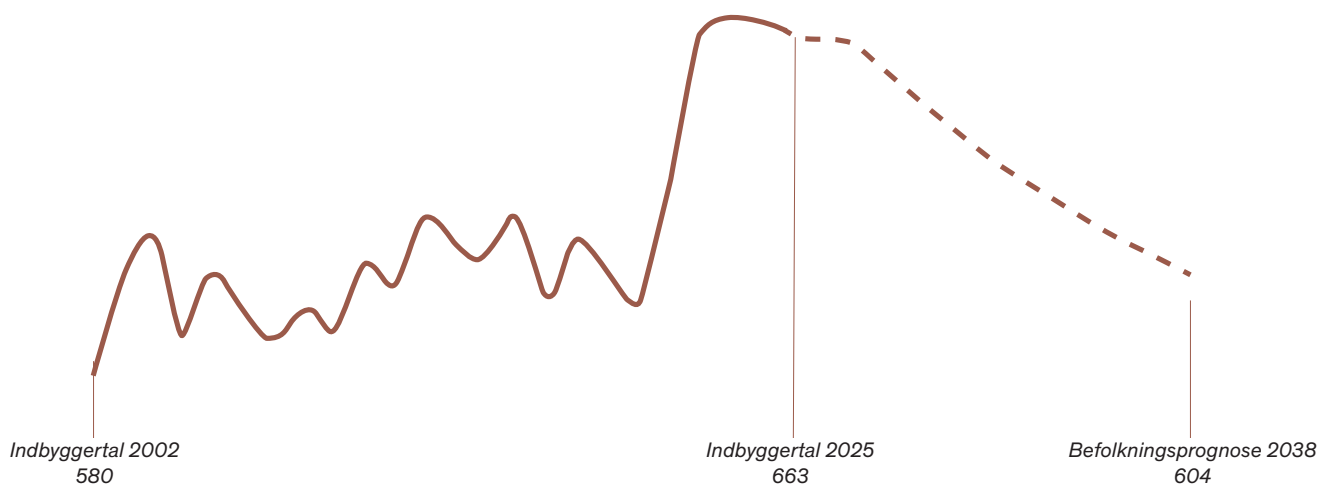
En tilbagevendende udfordring er manglen på indbydende-grønne områder, hvor både voksne og børn kan mødes. Flere borgere efterspørger parker, skovområder og områder med beplantning og skulpturer, som kan gøre byen mere attraktiv og imødekommende.

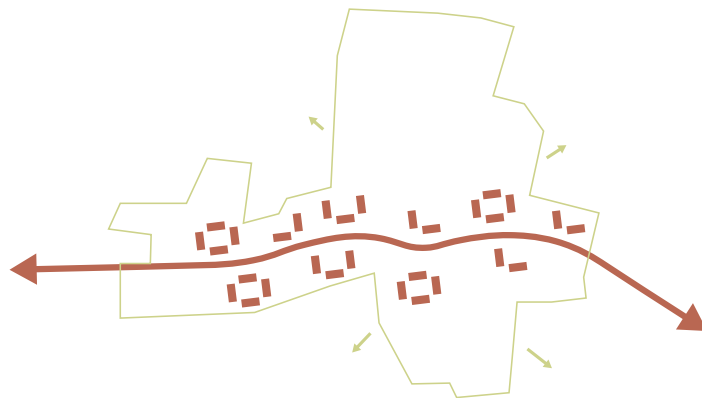
3. Et nedslidt indtryk

Der udtrykkes bekymring for byens æstetiske udtryk, særligt omkring bymidten og de områder der står ubrugt hen. Det indtryk afspejler ikke Asferg, som en levende landsby, og der er ønske om forskønnelse.

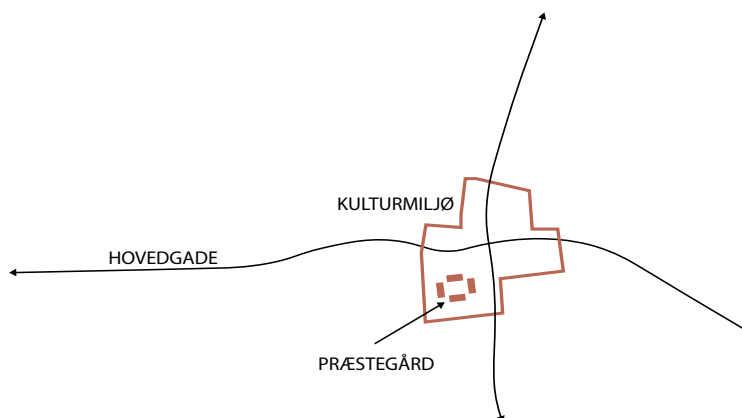
4. Bekymringer om fremtiden

Trods et stabilt - og til tider stigende - indbyggertal, er Asferg en lille landsby, der er sårbar overfor fraflytning og aldrende befolkning. Blot et lille udsving i børnetallet og enkelte fraflytninger, kan have konsekvenser. Det optager borgerne i Asferg at skabe et godt befolkningsgrundlag for landsbyen i fremtiden.

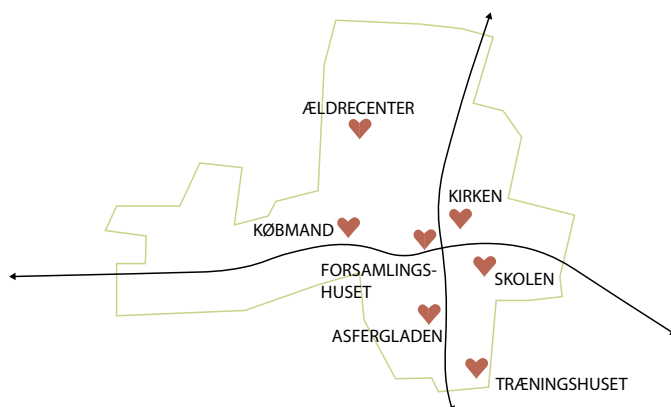

Landsbyens struktur før og nu. Gårdene lå organiseret i to rækker nord og syd for hovedgaden. Med årene er landsbyens struktur sløret i takt med udvidelser mod nord og syd, men den øst-vestlige slyngede, langstrakte vejlandsby kan stadig anes langs Østergade og Vestergade.

Landsbyens knudepunkt: Krydset ved den gamle præstegård er et udpeget kulturmiljø. Udpegningen af kulturmiljøet betyder, at der er værdifuldt indhold, der afspejler samfundsudviklingen. I midten af knudepunktet mødes Østergade, Vestergade, Søndergade og Nørregade og landsbyens kerne domineres af biltrafikken.

Landsbyen har vokset sig større, både mod syd, nord, øst og vest. I takt med landsbyens udvikling er flere mødesteder og funktioner kommet til og landsbyen har i dag mange fællesskaber, der bærer.

VISION, MÅLSÆTNINGER OG DELPROJEKTER

Asferg er på spring mod nye højder. Byens fremtid er ikke blot et håb, men en proces i gang, drevet af fællesskab og initiativer, der er rodfast i lokalområdet. Landsbyens stærke og robuste fællesskaber er drivkraften bag udviklingen i Asferg. Asfergs fællesskaber og foreninger er ikke blot lokale institutioner, men udgør byens livsnerve – den dynamiske kraft, der holder landsbyen levende.

Asfergs motto "Ingen kan alt – alle kan noget – sammen kan vi det hele" reflekterer den drivkraft, der kendetegner Asferg. Når én borger tager teten og starter et projekt, følger mange andre med – hvilket har skabt og opretholdt byens faciliteter og fællesskaber.

Visionen for områdefornyelsen

Asferg er et korthus af samarbejde, hvor hver enkelt del – fra skoler og købmand til sociale samlingspunkter og boligområder – spiller en vigtig rolle i at opretholde det gode nærmiljø. Det tætte og nære miljø skaber stærke relationer, men også en sårbarhed, da små udsving – som ændringer i børnetallet – kan få store konsekvenser for livet i landsbyen. Derfor er beboerne særligt optaget af at tiltrække nye tilflyttere og sikre et stabilt børnetal for at fastholde funktionerne, der er gensidigt afhængig af hinanden. Visionen for områdefornyelsen i Asferg er derfor at:

Landsbyens udvikling skal ikke kun blive et spørgsmål om vækst, men om at bevare det, der gør Asferg til et unikt sted og en levende landsby.

Målsætninger

Målsætningerne i områdefornyelsen indfries ved at fokusere på særligt udvalgte områder, der på forskellig vis understøtter Asferg som levedygtig landsby.

1. Nye grønne rum og uformelle mødesteder

Målsætning 1 indfries ved at etablere flere grønne mødesteder, der henvender sig til forskellige målgrupper og har

forskellige funktioner og udtryk. Et område nord for kirken indrettes til et rekreativt pusterum for beboere og naboer, mens udeområdet syd for Træningshuset bliver transformeret til et legende landskab, der forbinder Træningshuset med Asfergs nye skov. Krydset i midten af landsbyen forskønnes med begrønning og nye byrumsmøbler.

2. Øget fysisk og mental sundhed og trivsel

Målsætning 2 indfries ved, at der etableres et rekreativt og restituerende grønt byrum på Grønningen nord for kirken med fokus på at få pulsen ned. Et bølgende bevægelseslandskab syd for Træningshuset skaber nye fritidsaktiviteter, f.eks. skate og løbehjul med fokus på at få pulsen op. Side-løbende arbejder de ansatte i træningshuset med sundhed og trivsel sammen med skolen gennem idræt, hjemkundskab og sportsaktiviteter. Trivsel for landsbyens unge er et særligt fokusområde, der indfries ved at inddrage de unge og afsætte en pulje til unge-aktiviteter og udstyr.

3. Styrke tiltrækningskraften og få en skole med stigende elevtal

Målsætningen indfries ved, at de udvalgte delprojekter bidrager til at fremme et attraktivt nærmiljø og sikrer, at området omkring landsbyens skole fremstår attraktivt og med faciliteter, der tiltrækker børnefamilier. Skolen ønsker at skabe en rød tråd, hvor tingene hænger sammen for børn og forældre, derfor forbindes skolen og Træningshuset gennem et nyt bevægelsesbånd.

Delprojekter

Områdefornyelsen består af 3 større delprojekter og flere mindre initiativer.

1. Fra kryds til knudepunkt
2. Grønningen
3. Asfergs aktive landskab
4. Vestergade
5. Pulje til borgerinitiativer og forankring

DELPROJEKT 1: FRA VEJKRYDS TIL KNUDEPUNKT

Baggrund

Asfergs gadeforløb er gennem årene blevet mindre indbydende. Mange oplever problemer med gennemkørende trafik og utryghed for fodgængere og cyklister. Dette er en udfordring, der kan forstærke følelsen af en mindre indbydende landsby.

Asferg er oprindeligt en langstrakt (øst-vest) vejby. Krydset mellem Vestergade/Østergade og Nørrgade/Søndergade er ad åre forskubbet. Det udviser aflæsningen af den oprindelige landsby. Med dette projektforslag kan der arbejdes med at tydeliggøre landsbyens oprindelige forløb.

Selv om krydset i Asferg er en del af et kulturmiljø, opleves det mere som et stort vejkryds. Det vil vi gerne lave om på. Forskønnelse og forbedringer af krydset er dog et projektønske, som er svært at løse for frivillige. Derfor er det særligt vigtigt, at projektet prioriteres i områdefornyelsen, så det kan finansieres af kommunale midler.

Beskrivelse

Formålet med projektet er at skabe en indbydende velkomst til Asfergs knudepunkt, forskønne ankomsten til skolen, forbedre trygheden for gående og skabe et mere attraktivt nærmiljø. Krydset ved forsamlingshuset og skolen

savner mere definerede ind- og udkørsler, der gør det nemmere for især børn at navigere. Derudover savner byen fartdæmpende foranstaltninger, der kan etableres som pudebump.

Den store parkeringsplads ved skolen skal disponeres på en ny måde, så særligt morgentrafikken afvikles på en mere hensigtsmæssig måde. På parkeringspladsen kan nogle parkeringspladser eventuelt laves om til tidsbegrænsede pladser, så man sikrer plads til aflevering af børn i morgentrafikken. Langtidsparkering kan istedet foregå ved Træningshuset.

Projektet inkluderer en åbning i teglmuren mellem skolen og parkeringsplads, så skolebørn får en direkte adgang når de skal til og fra skole med bussen, og skolen i højere grad bliver synlig fra parkeringspladsen og byder velkommen på en mere åben måde.

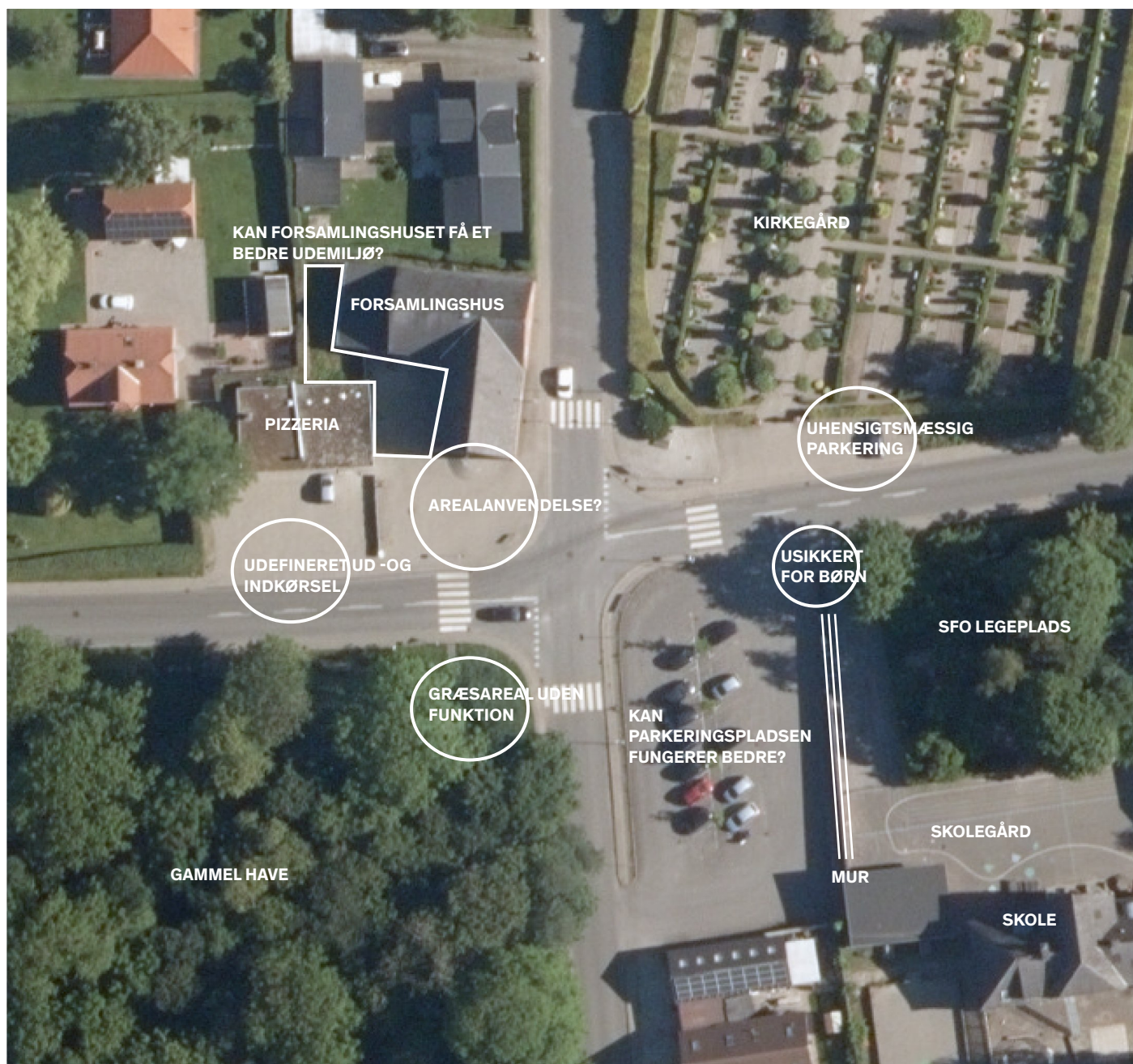
Projektet skal også indeholde trafikale foranstaltninger og forskønnelse med beplantning, der skaber øget tryghed for gående. Vi ved ikke endnu præcis, hvordan projektet skal se ud – men der er lavet nogle indledende skitser, der viser forskellige muligheder og inspirationsbilleder.

Succeskriterier

1. Krydset og ankomsten til skolen opleves tryk for gående og cyklister.
2. Den oprindelig øst/vest vejby og kulturmiljøet fremstår tydeligere og mere indbydende.
3. Parkeringsforholdene ved skolen er velfungerende, og opleves mere trygt.
4. Områderne omkring krydset er attraktive, og giver et indtryk af en hyggelig landsby.
5. Begrønningen ved krydset forskønner stedet, og regnvandsbede klimasikrer området mod fremtidens større regnmængder.

Opmærksomhedspunkter

1. Naboer og ejere skal inddrages i projekteringsfasen, eks. ved pizzeria og forsamlingshus.
2. Kulturarven skal styrkes ved at forskønne og fremhæve de særlige historiske karaktertræk.
3. Beplantning i krydset skal være max 0,8 meter højt i de nærmeste ca. 2,5 meter til kantsten for at sikre gode trafikale oversigtsforhold.
4. Forsamlingshuset er bevaringsværdigt. Der kan derfor gives tilskud til renovering af bygningselementer, der styrker bygningens bevaringsværdi.
5. Parkeringspladsen er omfattet af en fredning, hvilket betyder at beplantning ikke må være udsigtsødelæggende.
6. Trafikale foranstaltninger skal godkendes af politiet.
7. Det er ikke tilladt af nedsive vejvand indenfor NFI-udpegninger.
8. I projektering, materialevalg og plantevalg skal der tages højde for efterfølgende drift og vedligehold, så der vælges robuste løsninger.

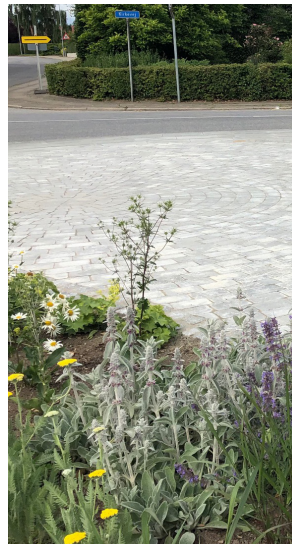
Luftfoto af eksisterende forhold og udfordringer.

Idéskitse der viser, hvordan krydset kan forskønnes og omdannes til et knudepunkt.

1:500

*Inspirationsbilleder:
Begrønning, belægning og
regnvandshåndtering.
Fotos: Lytt Architecture
og Randers Kommune*

Indledningsvist er der undersøgt forskellige trafikale forhold. Ud fra disse analyser, er der udarbejdet en skitse, der kombinerer trafikale ønsker med forskønnelse. Vejforløbet overordnede disponering og kørebaner bibeholdes, og i stedet bearbejdes kantzoner og hjørner, så veikrydset omdannes til et knudepunkt, der fremstår indbydende, og giver et indtryk af et dejligt landsbyliv.

Pizzeria og forsamlingshus

Der er forskellige ideer til fornyelse foran pizzeriaet og forsamlingshuset. Til højre vises to af mulighederne for at kombinere parkering, forskønnelse og ophold. Arealerne omkring forsamlingshuset kan blive til små opholdsnicheer.

Parkering ved skolen

Ved skolens parkeringsplads rykkes parkeringspladserne tættere sammen, hvilket frigiver plads til et regnvandsbed og en busbane. Busbanen bruges af skolebusserne. Udenfor skolens åbningstid, når skolebusserne ikke skal bruge pladsen, kan busbanen fungere som ekstra parkeringspladser.

Åbning i muren

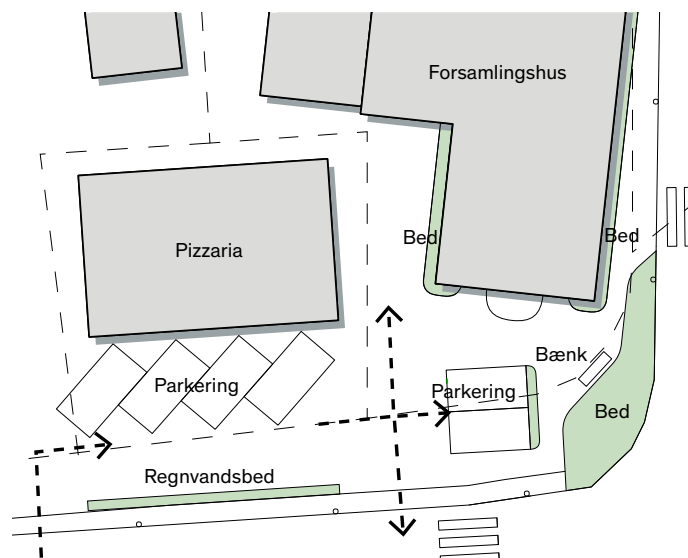
En åbning i muren ved indgangen til skolen kan øge sikkerheden for børnene til og fra skole, og det giver et direkte kig ind til den fine velbevarede landsbyskole.

Stadebede

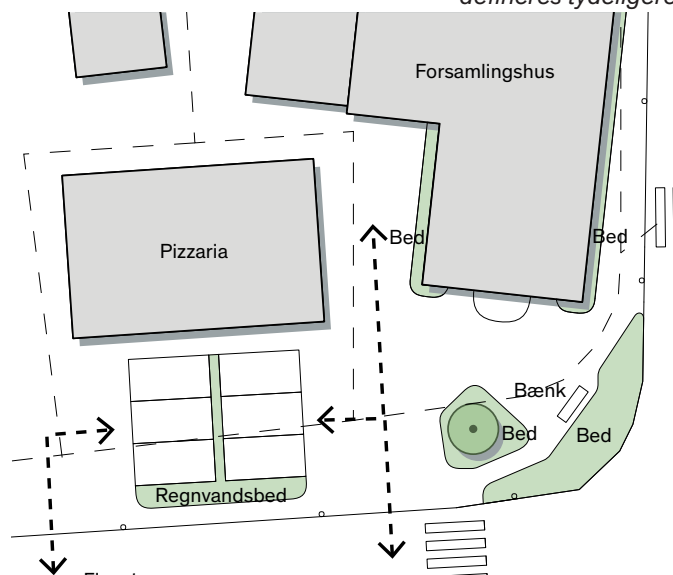
Stadebedenes funktion er dels at forskønne stedet, men også at guide gående til at bruge fodgængerovergangene og undgå, at gående krydser vejene uhensigtsmæssigt.

Små forskønnelsestiltag

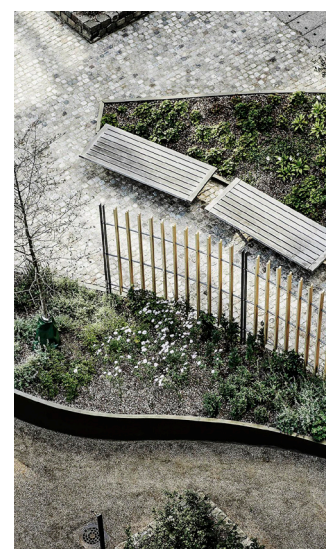
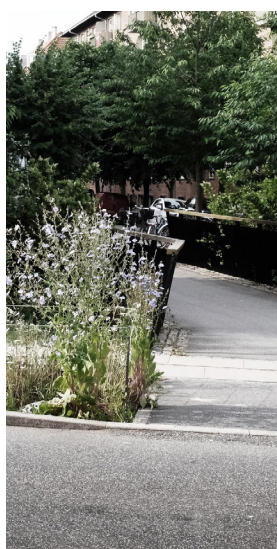
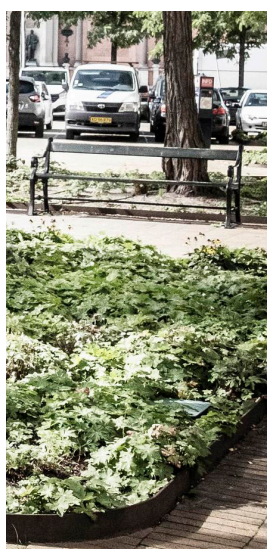
Flagstænger langs med vejene kan forskønne byen. Borgerne har desuden ønsker om andre små tiltag, der bidrager til forskønnelse, f.eks. renovering af stendige, julebelysning og lys på kirken.

Forslag 1: Parkeringspladser mellem pizzeria og forsamlingshus deles op. Ud- og indkørsler defineres tydeligere

Forslag 2: Parkeringspladserne samles foran pizzeria og på kommunens vejmatrikel. Ud- og indkørsler defineres tydeligere

DELPROJEKT 2: ASFERGS AKTIVE LANDSKAB

Baggrund

Mange beboere bruger Træningshuset, der er en særlig brik i Asfergs positive udvikling. Der er kommet mange nye indendørs faciliteter til i løbet af årene, men udearealerne trænger til en opgradering. Borgerne har store ambitioner for arealerne omkring Træningshuset, så de får attraktive grønne rum med plads til leg, læring og bevægelse.

Asferg-borgerne ønsker, at aktiviteter i og omkring Træningshuset er omdrejningspunkt for fællesskaber og aktiviteter i børnenes hverdag og fritid. De vil gøre det spændende at være barn i Asferg ved at tilbyde udendørs rammer, som udfordrer børnenes kompetencer igennem forskellige lege. De ønsker at etablere udendørs områder, der skaber fællesskaber med mulighed for bevægelse.

Skolen ønsker at skabe læringsmiljøer, hvor børn kan være nysgerrige og undersøgende ude sammen. Skolen ønsker at skabe den røde tråd, hvor tingene hænger sammen for børn og forældre. At man som barn i Asferg oplever en tryk hverdag. Idrætsforeningen ønsker at få flest mulige i bevægelse, fremme sundhed og trivsel, og har en vision om at være den bedste idrætsforening for hele familien. Skolen og Træningshuset har et tæt

samarbejde. I områdefornyelsen samles institutionernes og foreningernes drømme i ét sammenhængende byrums- og landskabsprojekt, der strækker sig fra skolen i vest til den nye skov mod øst.

Formål

Formålet med projektet er at binde skolen, Træningshuset og den nye skov bedre sammen og skabe nye muligheder for udendørs ophold, leg og aktivitet, der kan indfri skolen og idrætsforeningens drømme. Der skal laves en bro imellem de to vigtige "hjerter" – Skolen og Træningshuset, langs 100-meterbanen, hvor der laves ny legeplads og bevægelsesbånd. Arealet foran Træningshuset bliver et nyt 'torv', der indbyder til hygge og uformelle møder. På græsarealet mellem Træningshuset og skoven laves et bakkelandskab til cykling og skateraktiviteter. Projektet er endnu blot en skitse og en grundidé, som vi skal arbejde videre med.

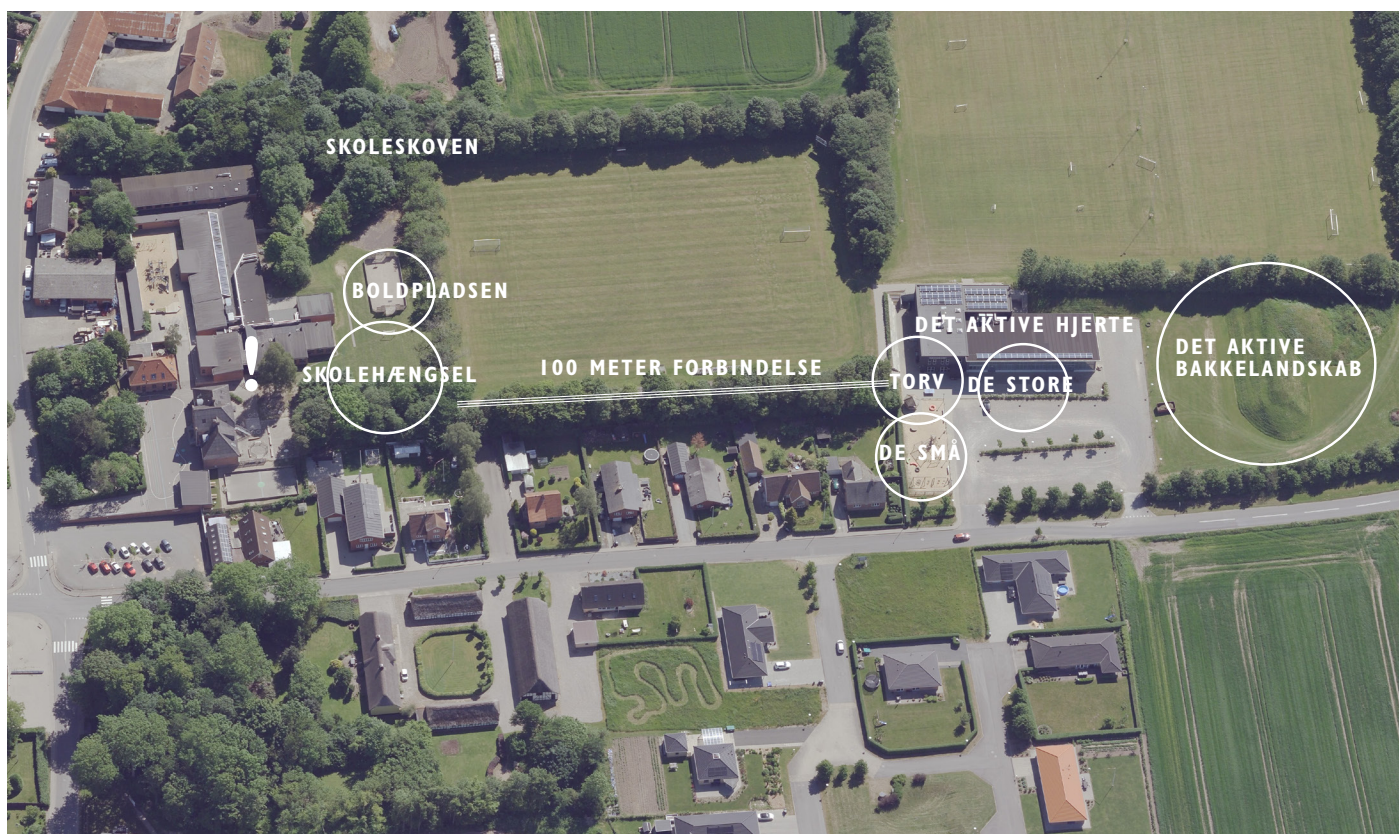
Borgerne tror på projektet, selv om drømmene er ambitiøse. De vil bruge områdefornyelsens midler som 'startkapital' til at finde ekstern finansiering hos fonde, så hele projektet kan etableres. Ligeledes kan borgerne indgå i anlægsarbejderne ved frivillig arbejdsindsats.

Succeskriterier

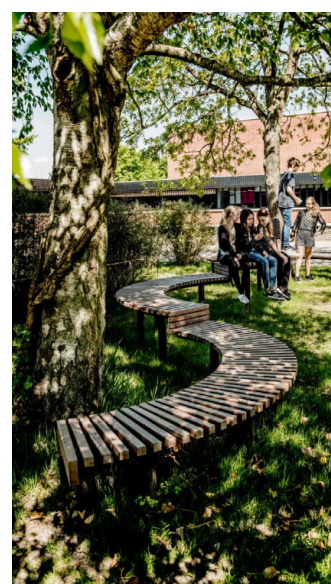
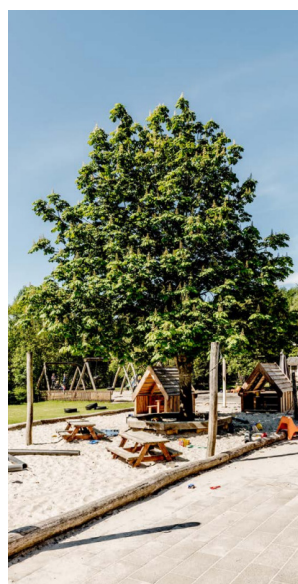
1. 100-meterbanen skaber sammenhæng mellem skole/by og Træningshuset.
2. Udearealerne omkring Træningshuset er et uformelt mødested.
3. Projektet inspirerer byens borgere til at dyrke friluftsliv og lege udendørs.
4. Alle børn får kendskab til lokalmiljøet og de fysiske rammer.
5. Landsbyens unge føler sig velkomne i fællesskabet og inddrages i projektet.

Opmærksomhedspunkter

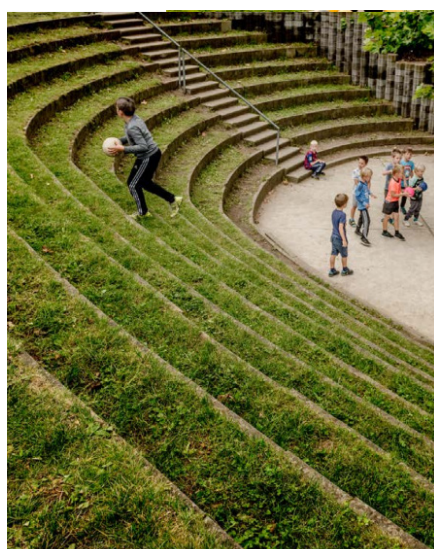
1. Kultur & Fritid i Randers Kommune skal involveres i alle nye tiltag på anlægget, som har betydning for fremtidig drift.
2. 100-meterbanen skal være med robuste niveaufri løsninger.
3. Projektet skal respektere den nuværende boldbane og ikke fylde mere end til bagkanten af eksisterende spillerskur i hele banens længde.
4. Der skal være køreadgang til service af telemasten svarende til vilkår i gældende aftale.
5. Den indtegnede stiforbindelse i kanten af stadion skal etableres på indersiden af beplantningen og ikke inde i beplantningen.
6. Hvis der plantes træer ved Træningshuset, skal der skabes optimale vilkår for træers rødder og vækst.
7. I projekteringsfasen skal man være opmærksom på brandveje og sikre 40 meters adgang til beredskabet.
8. Mere end 100 m² vådområder bliver §3 sø.
9. Naboer skal høres og inddrages.
10. En del ligger indenfor lokalplan 699, delområde I: § 3.1, hvor der er begrænsninger på hvad der må bygges.
11. Eventuelle myndighedstilladelser til jordhåndtering.

Konceptuel tilgang til projektet, FLÅK

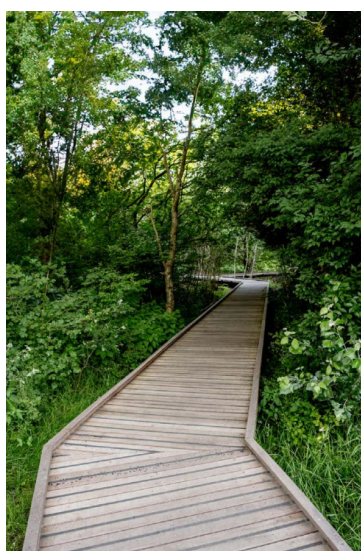
Inspirationsbilleder der viser leg og natur, FLÅK

Inspirationsbilleder der viser leg og natur, FLÅK

Situationsplan, FLÅK

Inspirationsbilleder, FLÅK

DELPROJEKT 3: GRØNNINGEN

Baggrund

Grønningen er et græsareal nord for kirken, som tilhører Asferg kirke. Borgerne har et ønske om at få flere byparker og grønne oaser i Asferg. Selv om Grønningen allerede er grøn med græs, fremstår arealet ikke indbydende og med lav rekreativ værdi. Borgerforeningen har været i dialog med menighedsrådet, som har givet grønt lys til at området må bruges i forbindelse med områdefornyelsen.

Formål

Der blev i vinteren 2024 inviteret til møde med naboerne, hvor alle kunne komme med forslag til, hvordan arealet kunne bruges fremadrettet. Der blev særligt lagt vægt på, at Grønningen i fremtiden også skal være et roligt område, hvor man kan gå tur og nyde en stille stund.

En grøn oase med spor til fortiden

Der er tegnet et skitseforslag, der bygger videre på kirkegårdens geometrier og formsprog, dog i en nyfortolket udgave i landlege omgivelser. Med små simple greb kan Grønningen blive et rekreativt tilbud, der inviterer til nye oplevelser i naturen.

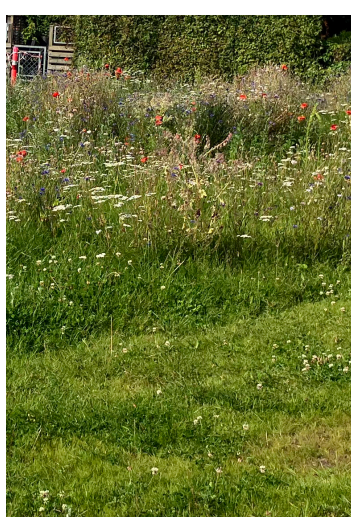
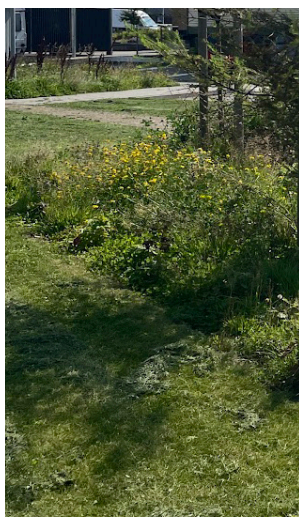
Asferg har historiske levn fra vikingetiden og derfor har formgivningen af Grønningen en reference til det: I jorden graves fordybninger og forhøjninger i cirkulære skulpturelle former, som efterfølgende tilsås igen med engbeplantning. Forhøjningerne og fordybningerne skaber en aftegning i landskabet med reference til fortidens vikingeborge.

I midten af Grønningen udgraves et areal, hvor der skabes en plads til fordybelse og man kan sidde og reflektere efter sit besøg på kirkegården. Asferg kirkegård har mange kunstværker og pladsen i midten kan eventuelt bruges til et kunstværk, eller udsmykkes med andre simple elementer, f.eks. store marksten. Arealet er nedsunket, så udsynet på tværs af grønningen mod kirken fritholdes.

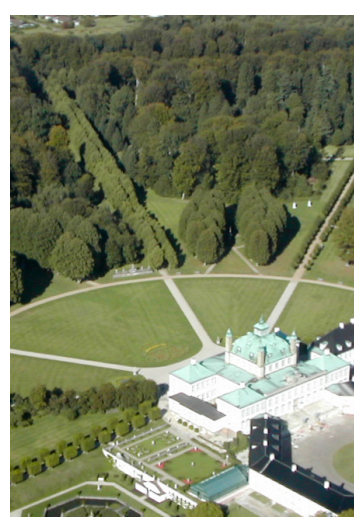
På græsarealet sås vilde engblomster af hjemmehørende arter. De vilde engblomster giver Grønningen et varierende udtryk, der følger årstiderne. I løbet af årene, vil forskellige blomster sætte frø og dominere i forskellige farver. Engen vil fremme biodiversiteten og være et mekka for insekter. Her kan både børnefamilier og daginstitutioner gå på opdagelse med lup i den nære natur og undersøge områdets insekter.

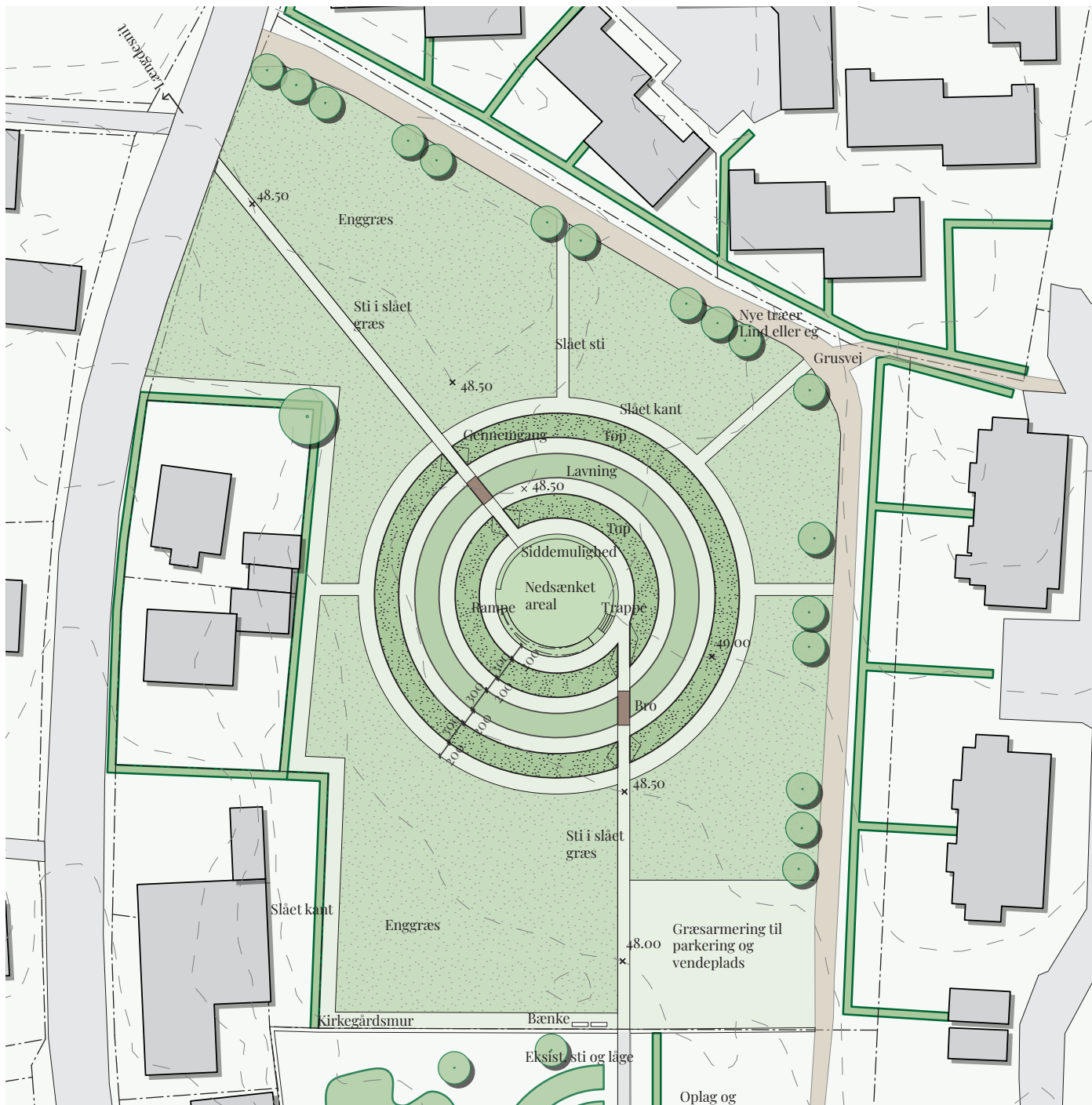
Mod boligområdet vest og nord for grønningen sættes en række af enkelte solitære træer langs grusvejen, mens den vestlige del mod Nørregade fritholdes for træer. Træerne laver en afgrænsning mellem Grønningen og boligområdet.

Da arealet er ejet af kirken, og der er en lokalplan, skal det afklares, om projektet kan få en dispensation, og projektet skal godkendes af menighedsråd og kirken, inden næste fase kan begynde. Skitseprojektet er grundideen, som skal verificeres og tilrettes i dialog med myndighed og involverede parter. En stor del af anlægsarbejderne kan udføres af frivillige.

Referencebilleder af blomster, Fredensborg Slotshave og Fyrkat

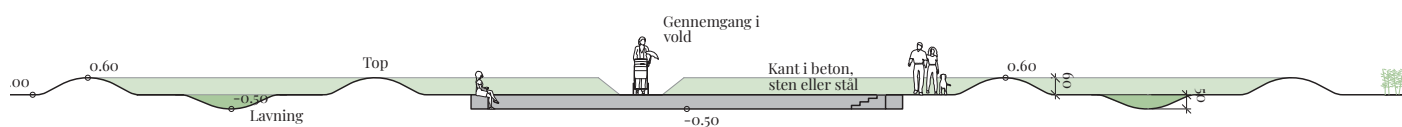
Situationsplan, Lybech Landskab

Succeskriterier

1. Stedet har et indbydende udtryk, der inviterer til gåtur.
2. Udformningen af stedet har referencer til fortiden og kulturarven.
3. Grønningen bliver et bindeled imellem kirken og nabolaget, i stedet for en kløft.
4. Biodiversiteten er styrket.
5. Der bliver skabt en plads til ro, fordybelse og refleksion.

Opmærksomhedspunkter

1. Det skal afklares om projektet kræver dispensation i forhold til eksisterende lokalplan, og denne skal i så fald søges.
2. Forbindelsen mellem kirken og Grønningen skal være tydelig.
3. I forhold til fund og fortidsminder skal Museum Østjylland kontaktes.

Principalsnit af cirklen: I midten af cirklen er et nedsunken areal med en siddekant, der giver et fordybelsesrum. De omkringliggende cirkelslag af forhøjninger og lavninger skaber et spændende landskabsrum

Principalsnit fra Nørregade til kirken. Fordybningerne og forhøjningerne skaber små aftegninger i landskabet, mens kigget fra vejen til kirken fritholdes

Referencebilleder

Illustration af materialer og beplantningsprincip, mellem det vilde og det kontrollerede udtryk.

SUPPLERENDE TILTAG

Vestergade

Til borgermødet i august 2024 prioriterede mange deltagere et fortov langs Vestergade som et af de vigtigste projekter. Selv om der kun er tale om manglende 106 meter fortov mellem Koustedvej og Rosenvænget, har det en betydning for mange, at Vestergade har et sammenhængende fortov, og at gaden fremstår indbydende, når man ankommer til landsbyen. Fortovet langs Vestergade vil på sigt koble sig til en rekreativ sti, som borgerne vil arbejde på at realisere sideløbende med områdefornyelsen. Langs Vestergade er der desuden forslag om andre små tiltag, der bidrager til forskønnelse og forbedringer af vejforløbet som helhed, f.eks. parkeringspladsen ved Ejstrupvej og arealet foran købmanden.

Pulje til borgerinddragelse og forankring

Det store borgerengagement er altafgørende i en landsby som Asferg. I de kommende år skal projekterne i områdefornyelsen realiseres. Det kræver en stor indsats fra borgerne, hvor der blandt andet også skal indhentes fondsmidler, udføres frivilligt arbejde og nedsættes arbejdsgrupper. Randers Kommune afsætter derfor midler i budgettet til borgerevne initiativer, forankring og inddragelse.

Nogle af projekterne i områdefornyelsen kan være lange og strække sig over flere år. I sådanne processer er det vigtigt at fejre midtvejsmål og de små succeser undervejs. Midlerne kan bruges på indvielsesfester, arrangementer der forankrer projekterne, inddragelse af særlige målgrupper og lignende. I Asferg har borgerne en særlig handlekraft og der

er ikke langt fra tanke til handling. Derfor indeholder områdefornyelsen puljen til borgerdrevne initiativer, der har en kortere proces, og som borgerne kan tage ejerskab på selv at gennemføre. De borgerdrevne initiativer understøtter delprojekterne i områdefornyelsen. Der er allerede flere små initiativer, som borgerne står på spring for at arbejde videre med f.eks;

- udsmykning på købmandens facader
- stier i den nye skov
- en rekreativ sti mellem Æblehaven og Koustedvej
- renovering af stendige bag præstegården
- belysning på kirken
- flagålle gennem landsbyen

Rekreativ sti mellem Æblehaven og Koustedvej

En rekreativ sti var et ønske blandt mange borgere, men projektet er ikke udvalgt som et særskilt delprojekt i områdefornyelsen. Det skyldes blandt andet, at områdefornyelsesmidler ikke kan anvendes til jordopkøb, og etablering af en trampsti i skel er forbundet med få anlægsudgifter. Borgerne arbejder videre med trampestien sideløbende med områdefornyelsen, og eventuelle udgifter til skilte og lignende kan finansieres fra puljen til borgerdrevne projekter.

De unge

Ildsjælene i Asferg ønsker at landsbyens unge har et fællesskab og et godt ungdomsliv. Derfor reserveres op til 100.000 kr. til at skabe fællesskab, aktivitet og mødested for de unge. De unge skal inddrages i beslutning om hvordan pengene skal bruges.

Succeskriterier

1. Nye stier og fortovet langs Vestergade fungerer som trygge, rekreative gåturs-runder i Asferg.
2. Der afholdes 2-4 møder årligt på tværs af ildsjælene i byen.
3. Borgerne oplever at deres ideer bliver hørt, og de får realiseret borgerdrevne initiativer med finansiering fra områdefornyelsen
4. De frivillige oplever gejst og stolthed over deres landsby og de initiativer, de får gennemført.
5. De unge får et mødested, tilknytning og lyst til at deltage i fællesskabet.

Opmærksomhedspunkter

1. Stierne skal realiseres af borgerne, og aftaler med lodsejerne skal indgå frivilligt, f.eks som spor i landskabet.
2. Der ikke må ske tilstandsændringer i beskyttede sten- og jorddiger.
3. Stien kan ikke anlægges i den nordlige del af lokalplan 754 og skal der etableres en sti henover de fælles opholdsarealer inden for lokalplan 657, vil det kræve en dispensation fra lokalplanens § 5.1

INVESTERINGSREDEGØRELSE

Investeringsredegørelsen synliggør forventede og potentielle offentlige samt private investeringer i Asferg, samarbejdspartnere og projekter der kan arbejdes på sideløbende eller efter områdefornyelsens gennemførelse.

Planlægning for fremtiden i Asferg

Asferg er en lokalby, hvorfor kommunen understøtter de private i at skabe vækst og nybyggeri. Randers Kommune ønsker at arbejde videre med udviklingsmulighederne i Asferg i samarbejde med borgere, grundejere, bygherrer, developere og andre investorer, som har interesse i at udvikle området. Siden 2020 er der bygget 32 nye rækkehuse i Asferg og der er for nylig vedtaget en lokalplan for etape 2 af Allégården. Den nye lokalplan 754 vil give mulighed for opførelse af nye boliger og bosted ved Søndermarken, tæt ved Træningshuset. Lokalplanen giver både mulighed for tæt-lav og åben-lav boligbebyggelse og kan således danne grundlag for nye tilflyttere til Asferg ligesom en yderligere boligrotation bliver mulig. I Kommuneplan 2021 er der vist yderligere potentielle fremtidige byudviklingsarealer. Desuden har Asferg, tiloversblevne bygninger, der kan anvendes til nye formål og mulighed for yderligere huludfyldning.

Skovrejsning styrker bosætning, klima og sundhed

Nærhed til naturen er den vigtigste årsag til danskernes valg af bopæl. Værdien af boliger stiger i gennemsnit med op til 10% for hver 10 hektar park eller bynært naturareal, der findes inden for 500 meter afstand til boligen. Værdien af boliger stiger i gennemsnit op til 2% for hver 10 hektar inden for 1000 meter afstand til boligen. På trods af en beliggenhed i det åbne land, er der kun ringe mulighed for rekreative oplevelser i Asferg og naturen virker fjern. Med plantning af en ny bynær skov i efteråret 2024 i Asferg, vil landsbyen om en årrække få et grønt bynært område, som både kan påvirke boligpriserne positivt og bidrage til at tiltrække tilflyttere. Naturen er vigtig for borgernes fysiske og mentale sundhed. En undersøgelse af Friluftsrådet viser, at 84% af danskerne oplever, at friluftsliv og ophold i naturen forbedrer deres humør og psykiske trivsel positivt. 80% af danskerne oplever, at muligheden for at benytte naturen forbedrer deres fysiske sundhed. På

sigt kan den nye skov i Asferg få stier og friluftsfaciliteter, og plantningen af skoven er derfor både en miljømæssig gevinst og en investering i borgernes sundhed. Det åbne land omkring Asferg er i kommuneplanen udpeget til 'ønsket skovrejsning', hvorfor der på sigt potentielt kan blive plantet endnu mere bynær skov omkring Asferg.

Et attraktivt nærmiljø giver private følgeinvesteringer

Det er en god forretning, når stat og kommuner investerer i forbedring af veje, stier og grønne områder. Det motiverer nemlig også de private bygningsejere i området til at investere i forbedringer. For hver offentlig krone, der gives i tilskud til områdefornyelser, investerer bygningsejere i gennemsnit 3,5 kroner i forbedringer af deres ejendom. Områdefornyelsen har størst afsmittende effekt på de private følgeinvesteringer i de mindre byer, f.eks. en landsby som Asferg, hvor hver offentlig krone investeret i gennemsnit kan generere op til 5,4 kr. i private følgeinvesteringer. I områdefornyelsen i Asferg fokuseres der blandt andet på forskønnelse af landsbyens centrale kryds, forbedringer langs Vestergade og flere grønne områder. De private følgeinvesteringer er størst blandt ejerboliger, som der er en del af i Asferg. Der er derfor stor chance for, at projekter som eksempelvis 'Fra vejkrøds til knudepunkt', kan medføre følgeinvesteringer fra de private ejerboliger.

Finansiering fra eksterne fonde

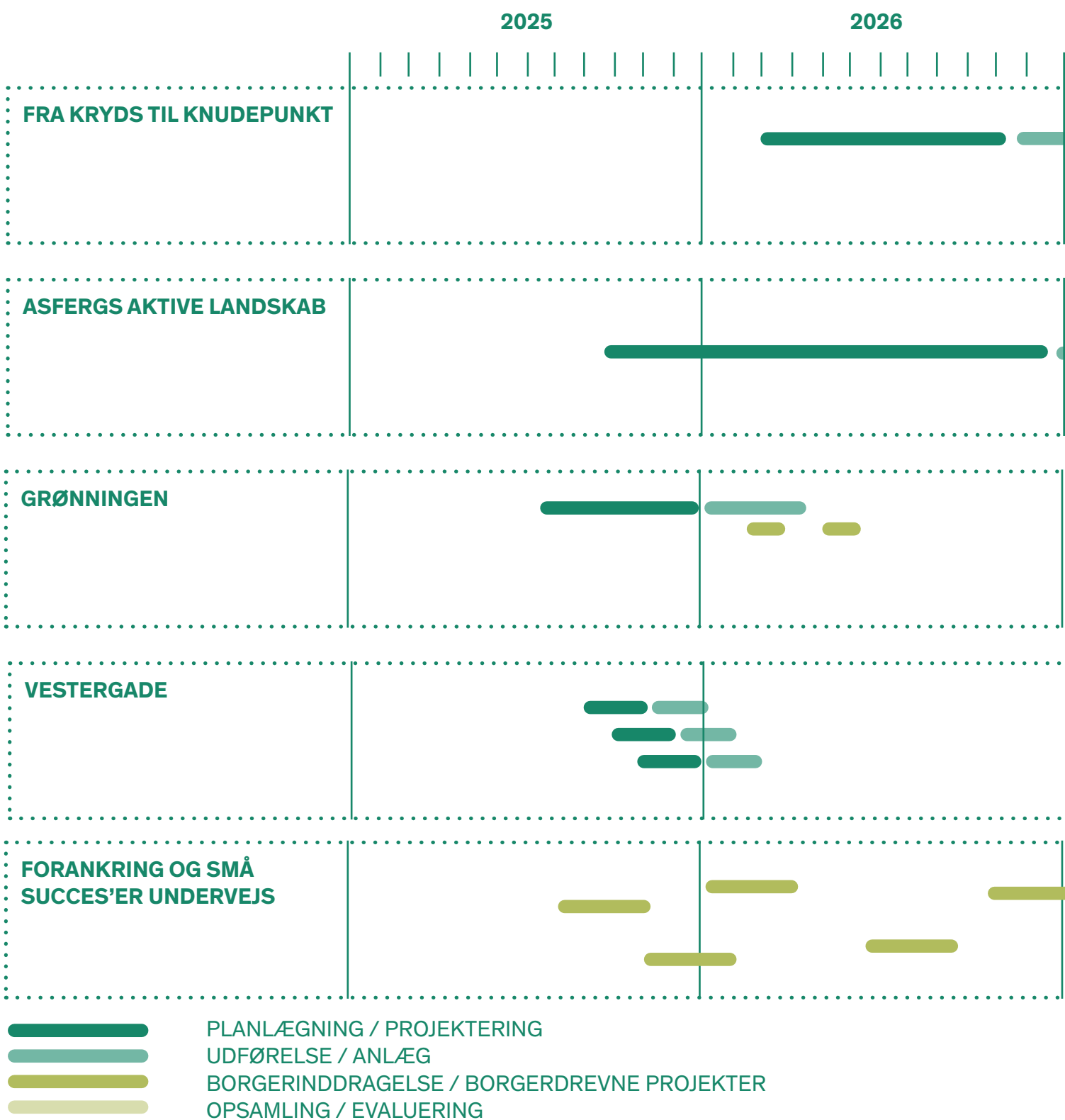
Flere af projekterne i områdefornyelsen har et fundraisingspotentiale, hvor investeringerne kan geares og vokse sig større. Det drejer sig særligt om projekter, der har et kulturelt, miljømæssigt eller socialt fokus. Det vurderes at særligt projektet 'Asfergs Aktive Landskab' kan delvist finansieres gennem eksterne fonde. Sideløbende med områdefornyelsen arbejder de ansatte i Træningshuset også på at finde finansiering til andre projekter. Ildsjælene i Asferg har god erfaring med fundraising. Blandt andet er der for nyligt fundraiset til en skolehave, ligesom ildsjælene har fundraiset til legeplads og den nye padelhal, der blev opført i 2024.

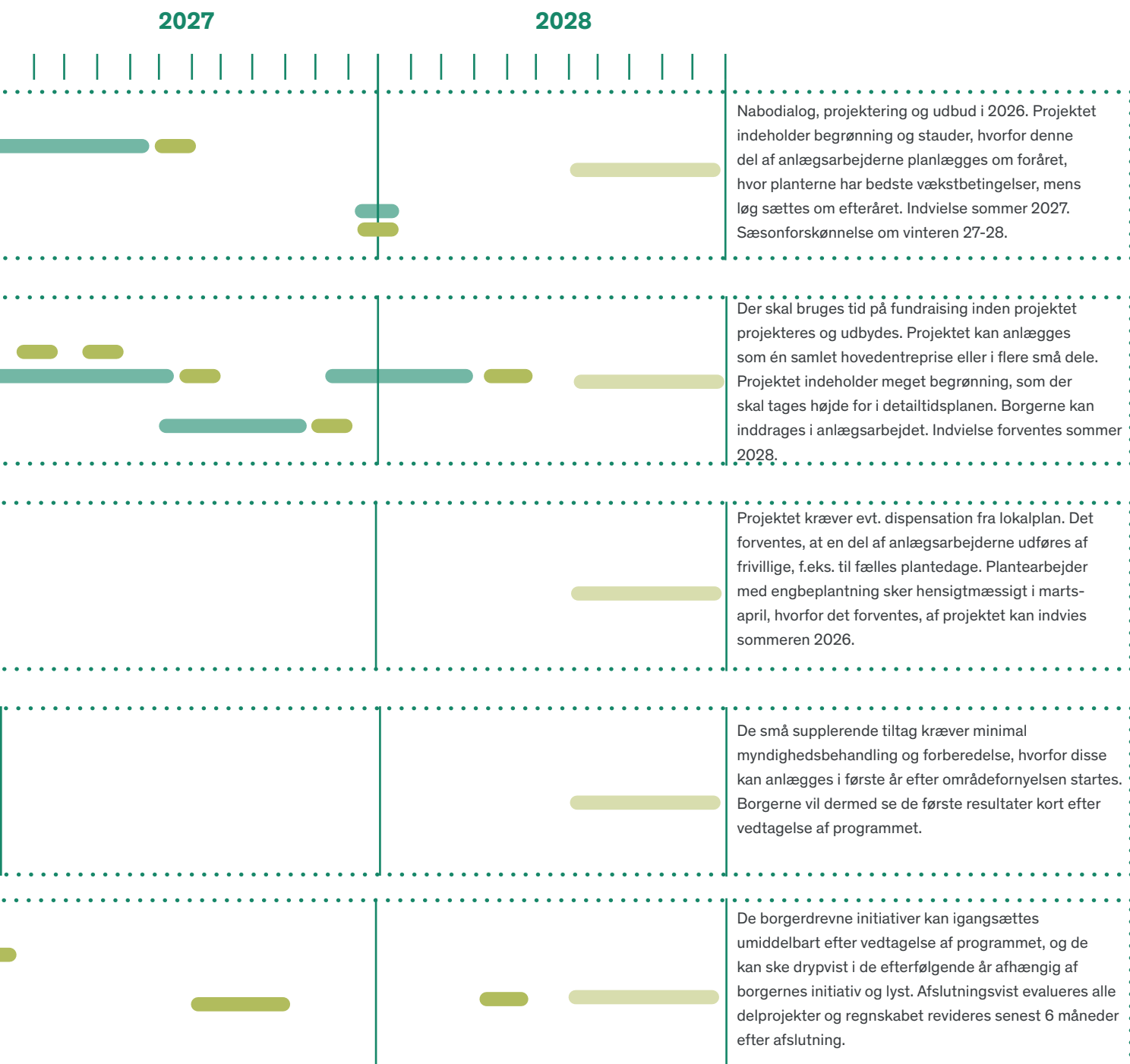
BUDGET

BUDGETPOST	FINANSIERING			
	KOMMUNALE MIDLER	STATSLIG REFUSION	SAMLET	ØVRIG FINANSIERING
PROGRAMUDARBEJDELSE	500.000 kr.	0	500.000 kr.	0 kr.
FRA VEJKRYDS TIL KNUDEPUNKT	600.000 kr.	600.000 kr.	1.200.000 kr.	0 kr.
ASFERGS AKTIVE LANDSKAB	1.050.000 kr.	1.050.000 kr.	2.100.000 kr.	2.000.000 kr.*
GRØNNINGEN	200.000 kr.	200.000 kr.	400.000 kr.	0 kr.
VESTERGADE	200.000 kr.	200.000 kr.	400.000 kr.	0 kr.
BORGERINDDRAGELSE OG FORANKRING	250.000 kr.	250.000 kr.	500.000 kr.	0 kr.
PROJEKTLEDELSE	434.347 kr.	465.653 kr.	900.000 kr.	0 kr.
I ALT	3.234.347 kr.	2.765.653 kr.	6.000.000 kr.	0 kr.

* planlagt fundraising

TIDSPLAN

RANDERS KOMMUNE